

DAN ZAL IK ZWAAIEN NAAR VREEMDEN

Ik hoorde mensen over Koningsdag zeggen: wat leven al die verschillende rassen en volken in Rotterdam toch geweldig samen! Geen wanklank gehoord. Maar 'the day after?' 28 april? Dan weer die afkeer en angst van iedereen die anders is. Andere kleur, ander eten, ander manier van leven, andere muziek, andere voetbalclub. Kortom: anders – niet normaal.

Willem Wilmink ontmaskerde onze houding in *Het Lied van de Aanpassing*

*Zeg, wat las ik in de krant?
Nederland, ons Nederland
is gastvrij voor alle rassen,
als men zich maar aan wil passen.*

*Mens en dier! Mens en dier!
Houd je aan de regels hier.
Ja, men hoort nu ook al klagen
dat de vogels zich misdragen.*

*Elke vogel zingt zijn lied
en dat pikken wij hier niet.
Waarom dragen vogels veren,
Lang zo netjes niet als kleren?*

*Mus en merel, kraai en haan,
Pas je aan! Pas je aan!
Zouden jullie nou die gekke
vleugels niet eens uit gaan trekken?*

*Merel...krijgt een fluitverbod.
Mus...moet plassen op de pot.
Uil mag 's nachts niet wakker wezen
Roodborst moet de Bijbel lezen.*

*Heu, wij vinden vogels fijn,
Als ze maar gekortwiekt zijn.*

Wat normaal is, is niet meer dan de maatstaf die wijzelf aanleggen. Niet meer dan de blikvernauwing van een groep gelijkgezinden, die het niet verdragen dat de ander anders is. Ze willen wel iets van de ander zien (als toerist of in een tv-serie) van de ander eten (in een Ethiopisch restaurant) en van de ander horen (in een concert of festival) als je maar weer naar huis kunt. De ander die anders is, blijft altijd een vreemde die zich moet aanpassen.

Vervolg op pagina 2

VOOR U LIGT ALWEER MARE NUMMER 3.
NIEUW IS EEN BIJBELVERHAAL VAN PAULA IRIK, VOOR KINDEREN GESCHREVEN.
NIET MOEILIK OM TE ACHTERHALEN WELK BIJBELGEDEELTE BESCHREVEN IS.
EEN AANTAL MENSEN HEEFT GEREAGEERD OP DE VRAAG OF ZE MARE LEZEN EN WAT BETER ZOU KUNNEN. HET BELANGRIJKSTE WAS DAT MEN HET BLAD NIET WIL MISSEN.
HARTELIJK DANK VOOR U REACTIE.
WIJ HEBBEN DAAROM BESLOTEN VOORLOPIG DOOR TE GAAN MET HET MAKEN VAN HET KERKBLAD.
WIJ WENSEN U VEEL LEESPLEZIER..

Corrie de Groot - Meijer

U kunt Mare in kleur op onze website bekijken: <https://bergsingelkerk-bmvier.nl/mare/>

De dansende vrouwen met Koningsdag zijn hartstikke leuk ('wel bloot, hè'), zolang ze maar niet naast ons wonen of liever ook niet in onze straat/ buurt/ dorp. Michael Ignatieff kreeg in de Balkanoorlog, toen hij aan een Serviër vroeg waarom de buurman waar hij al jaren naast woonde nu zijn vijand was: 'Ze roken andere sigaretten dan wij.' Dwaas? De meeste redenen die wij hebben tot vijandschap zijn even dwaas. Zo laat tenslotte overal geweld op.

Dat de ander anders is, betekent niet dat de ander minder of slechter is. We moeten onze normen niet verwisselen met onze waarden. Voor onze waarden mogen we pal staan (zolang we ons wel willen verantwoorden!). Maar onze normen (wat is normaal?) zijn allemaal verschillend. Meestal proberen we met onze verschillende normen allemaal een eigen vorm te geven aan precies dezelfde waarden.

Judith Herzberg schreef:

*Er is nog zomer genoeg
wat zou het loodzwaar
tillen zijn, wat een gezwoeg
als iedereen niet iedereen
ter wille was
als iedereen niet iedereen
op handen droeg.*

Wat hindert ons om open te staan voor de ander? Toch vooral de angst; de angst voor verandering. Nederland verandert. Alles verandert – dat heet 'geschiedenis.' Dat wij ons verankeren in het verleden. Maar het verleden is niet meer dan de humus waarop wij groeien. Als we het verleden vast willen houden, angstig zijn voor verandering en dus angstig zijn voor het/de vreemde, veroorzaken we alleen stagnatie, agressie en verdriet. Bovendien is het zelfbedrog. 'Nederland' was niet zo mooi in vroeger jaren. We romantiseren onze goede oude tijd en soms onze jeugd. Langs het 'tuinpad van mijn vaders' lag het leed van armoede, uitbuiting in de fabriek, seksueel misbruik, schande en leed van jonge vrouwen die zwanger raakten, ziektes, lage lonen en open riolen. Onze herinneringen bedriegen ons, leerde ook Annie M.G. Schmidt:

*Toen ze een meisje was van zeventien
moest ze een hele middag erwtjes doppen
op het balkon. Ze wou de teil omschoppen.
Ze was heel woest. Ze kon geen erwt meer zien.*

*Toen ging ze maar wat dromen, van geluk,
en dat geluk had niets van doen met erwten
maar met de Liefde en de Grote Verte.
Dat dromen hielp. Het scheelde heus een stuk.*

*En dat is meer dan vijftig jaar terug.
Ze is nu zeventig en heel erg fit
en altijd als ze 's middags even zit,
mijmert ze, met een kussen in de rug,*

*over geluk en zo... een beetje warrig,
maar het heeft niets te maken met de Verte
en met de Liefde ook niet. Wel met erwten,
die komen altijd weer terug, halsstarrig.*

*Ach ja, zegt ze. Ik kan mezelf nog zien,
daar in mijn moeders huis op het balkon,
bezig met erwtjes doppen in de zon.
Dat was geluk. Toen was ik zeventien.*

Grote denkers als Martin Buber en Emmanuel Levinas (beiden Joods!) schrijven het woord 'ander' met een hoofdletter: Ander of A/ander. Toen Abraham de drie vreemdelingen logies en eten aanbood, bleek hij immers God zelf in huis gehaald te hebben. En die JHWH van Israël, was ook de God van de Volken tot de einden der aarde. Hij vroeg geen vijandschap. Oude verhalen zeggen: *Toen de Egyptenaren verdronken in de Rode Zee en Israël er met droge voeten doorheen ging, zat God op de berg te huilen, want ook de Egyptenaren waren zijn mensen.* Dat is zoiets als op 6 mei 1945 zeggen dat ook de Duitsers Gods mensen waren.

Zo'n houding vraagt om grote openheid voor alle anderen en al het andere. Uittreden uit de gevangenis van de eigen blik en de boeien van het verleden en de eigen groep. Beginnen bij de mens – kijken met aandacht en belangstelling – achter al het andere zoeken naar de gedeelde waarden. Als de vroegere slavenhouders en de vroegere slaven eens begonnen elkaar aan te spreken op de mensen die ze nu zijn en de waarden die ze delen – dan zouden we het verleden veel eerder en beter samen verwerken. In Tenach staan hele stukken zomaar overgenomen van, Nota Bene!, Egypte.

*Blijf niet staren op wat vroeger was.
Sta niet stil in het verleden.
Ik, zegt Hij, ga iets nieuws beginnen
het is al begonnen, merk je het niet?*

Huub Oosterhuis schreef dit - hij overleed onlangs. Hij schreef mooie, maar ook wijze en ware woorden. Hij zag toekomst in openheid. Daarom nog een paar regels van hem:

*Dan zal ik huilen en lachen
en drinken en slapen;
dromen van vluchten en
doden en huiv'rend ontwaken
Maar niemand vlucht
nergens alarm in de lucht
overal vrede geschapen.*

*Dan zal ik zwaaien naar
vreemden, zij zullen mij groeten.
Wie was mijn vijand?
Ik zal hem in vrede ontmoeten.
Dan zal ik gaan
waar nog geen wegen bestaan -
vrede de weg voor mijn voeten.*

Dick van Kampen

Op woensdag 7 juni om 19.30 uur is er een Taizéviering in de kapel van Laurens Antonius Binnenweg, Nieuwe Binnenweg 33. Hartelijk

welkom! Als u wilt kunt u ook eerst mee-eten met de eetclub van het wijkpastoraat om 17.30 uur in de Sint-Mariastraat.

UIT DE URDU-GEMEENTE

Op 7 maart is de zus van een gemeentelid uit Utrecht overleden. Zij is in haar slaap overleden. Drie broers reisden naar Pakistan voor de begrafenis.

Op 19 maart heeft een dominee uit Dubai de Urdu-gemeente bezocht. Tijdens zijn aanwezigheid heeft hij de dienst overgenomen van dominee Eric. Er was een gezamenlijke dienst in de Bethelkerk in Amsterdam en daarna heeft iedereen samen gegeten.

Op 26 maart was een zangprogramma in Rotterdam. Dit was ook een gezamenlijke dienst en er werd samen gegeten na het programma. Er waren veel gemeenteleden aanwezig.

Op 30 april was in de kerk van Rotterdam een herdenkingsdienst. De vader van een gemeentelid uit Rotterdam was overleden in Pakistan.

Op zondag 7 mei waren er twee predikanten uit Pakistan. Er was een dienst in de Bethelkerk in Amsterdam. Er was die dag geen dienst in de Bergsingelkerk.

Dominee Eric bezoekt regelmatig de gemeenteleden thuis. Het is eindelijk voorjaar in Nederland. Ik wens iedereen een mooie warme voorjaar/zomer.

Asha Bhatti, Secretaris Urdu-gemeente Nederland

DIACONIE

Bij de diaconie zijn we momenteel met van alles tegelijk bezig!

De kookgroep op woensdag (eenmaal per maand) kan jullie niet ontgaan zijn; dat is elke keer een heel gezellige bijeenkomst waar met een gemêleerd publiek genoten wordt van een sublieme (ja, dat compliment kregen we afgelopen maand van een nieuwe gast!) driegangenmaaltijd. Over eten gesproken: onlangs hebben enkele leden van de diaconie gegeten met.....Els van der Linden! De voorvrouw van La Sonrisa Naranja was een paar weken op vakantie in Europa en wij hebben van de gelegenheid gebruik

gemaakt haar beter te leren kennen en wat meer te horen over het werk als huisarts in Ecuador dat onze diaconie al jaren steunt. Zij had groot nieuws: in de week voordat ze naar Nederland kwam was het Els en Gonzalo eindelijk gelukt een stuk grond te kopen om een nieuwe praktijk op te bouwen! Dit ligt in een veiliger deel van de stad. De laatste maanden is het aanzienlijk gevaarlijker geworden in de buurt waarin de huidige praktijk staat. De oorzaak: bendeoorlogen met maffia-achtige praktijken.

De bedoeling is om een ruime praktijkruimte te laten bouwen of eventueel een containerpraktijk in te richten:

dat laatste is flexibeler, want indien nodig te verplaatsen. We zijn benieuwd hoe het verder gaat. Maar eerst wensen we Els en haar gezin een goede vakantie in Europa toe. Verder denk ik dat het veel gemeenteleden opgevallen is dat Goud op Zondag inmiddels tweemaal per maand (was eenmaal) een viering houdt op de zondagmiddag. Dankzij het feit dat Arjen Oosterlee (voorzitter van de diaconie) bij Bram Robbertsen van Goud op Zondag stage loopt als theoloog in opleiding, zien we steeds meer kansen tot samenwerking.

De Aswoensdagviering was daar een mooi en indrukwekkend voorbeeld van. Een viering met heel veel (voor ons nieuwe) elementen zoals het verbranden van palmtakjes als symbool voor het verleden achter je laten en opnieuw beginnen. Straks zal de Pinksterdienst ook weer een gezamenlijke viering zijn, net als vorig jaar.

Tot slot is een nieuw element in de voorzaal van de BSK: de levensmiddelenkast. Ieder gemeentelid kan wekelijks houdbare producten doneren. Eén keer per maand brengt Javed Paul die naar één van de drie Voedselbanken in Rotterdam die wij steunen. Van harte aanbevelen! Welke producten zijn bijvoorbeeld: pasta (volkoren!), rijst, pastasaus, maandverband/tampons, wasmiddelen, koffie, thee, tandpasta. Binnenkort komt er een website in de lucht van Kerk in Actie waarop de Bergsingelkerk vermeld staat als officieel inleverpunt voor producten die naar de Voedselbank gaan. Zo kunnen ook buurtbewoners hun producten brengen tijdens het Open huis op zaterdagmiddag.

Jullie als gemeente roepen we ook op: blij vooral producten meenemen op zondagmorgen! Alvast bedankt.

Namens de diaconie, Karen Siebel

OPEN HUIS

De Bergsingelkerk (Bergsingel/hoek Bergselaan) is elke zaterdagmiddag van 15.00 – 17.00 uur open voor inloop, kopje koffie of thee, ontmoeting of een expositie te bekijken.

UIT DE GEMEENTE

IN MEMORIAM

Op 16 april 2023 overleed mevrouw van Wenum – Vermij (Jup), dochter van Maria Boot en Pieter Vermij, getrouwd geweest met Martien van Wenum. Zij was 97 jaar oud en woonde tot aan haar overlijden aan de Schiekade 27C.

Ik mocht haar de laatste jaren bezoeken namens de Bergsingelkerk. In die jaren vertelde ze me mooie verhalen over haar leven en gezin. Ze is in 1925 geboren en opgegroeid in Gouda in een gezin met een oudere broer, Dik. Zowel zij als haar broer speelden als tieners een rol in het verzet. Zij vervoerde illegale kranten met de fiets. De oorlog heeft duidelijk ook in haar leven sporen nagelaten.

Na de oorlog wilde ze weg. Ze is als au pair een jaar naar Engeland gegaan. Na haar huwelijk met Martien, die huisarts werd, heeft zij zoals dat in die tijd ging, gewerkt als zijn assistente. Ze hadden een praktijk aan huis in een flat in Charlois, later in een groter huis in die wijk. Dat was een druk bestaan: altijd bereikbaar voor de patiënten en dan ook nog een gezin met vier kinderen: ze kregen twee

zoons en twee dochters: Elga, Peter, Hans en Marjolein.

Jup en Martien hebben de tijd meegemaakt van de professionalisering van het huisartsenvak, met een aparte opleiding tot huisarts en professionele assistentes die de taak van de-vrouw-van over gingen nemen.

Martien en Jup kochten een tweede huisje in Stroe op de Veluwe; de geboortegrond van Martien, waar ook zijn familie woonde. Dit werd een toevluchtsoord voor hen en ook voor de steeds verder uitdijende familie. Jup genoot hier ieder jaar een paar maanden in de zomer, ook na het overlijden van haar man. Het werd DE plek voor familiefeestjes en -bijeenkomsten; gasten konden dan logeren in de stacaravan op haar terrein. Tot afgelopen zomer heeft ze daar genoten. Zoon Hans regelde daar dan de thuiszorg op tijd, er werden door mensen uit de buurt boodschappen gedaan en er kwam heel vaak familie op bezoek of op vakantie in de caravan. Ik heb haar ook een paar keer opgezocht in Stroe. We reden dan vaak een stukje en dan liet ze me haar favoriete plekken zien in die omgeving. Wat ik zo bijzonder vond aan Jup was haar altijd

---

krachtige en positieve levensinstelling. Verdriet bleef haar niet bespaard, zij moest afscheid nemen van meerdere dierbaren onder wie haar man Martien. En ze maakte de laatste jaren nog veel tegenslag mee; ze viel en brak een heup, moest maanden revalideren in twee verschillende verpleeghuizen, ze kreeg borstkanker.....

Ondanks alles bleef ze sterk, had een warm luisterend oor en wijze woorden voor haar grote familie en anderen die haar pad kruisten. De Bergsingelkerk droeg ze, hoewel ze er niet meer kon komen, een warm hart toe. Ze was zeer geïnteresseerd in het reilen en zeilen, waar ik haar af en toe over vertelde. Ze heeft tot op hoge leeftijd, tot aan de coronapandemie deel uitgemaakt van de Open Deur kring en nam tot een paar jaar geleden deel aan de maaltijden op maandagavond.

De laatste weken voor haar overlijden ging Jup achteruit. Toen ik haar nog bezocht voor Pasen was ons contact net als anders: we dronken koffie met zorgvuldig opgeschuimde melk, een lekker koekje erbij ('Hier, neem er nog één!' 'Nee dank je Jup, dat moest ik maar niet doen'), we hadden een fijn gesprek en namen afscheid met een dikke knuffel. Kort daarna is ze vrij snel, gelukkig in haar eigen huis, rustig overleden.

Ze zal door velen gemist worden. Op de rouwkaart staat een foto van een parel in een oester: De Parel van de Liefde: 'Waar vriendschap en liefde is, is God.' Jup was een parel, een middelpunt. Moge haar liefde doorgloeien in haar mooie grote familie.

Karen Siebel

JUBILEUM

In september vierde ik in de Buurtkerk dat ik al 25 jaar bij het wijkpastoraat werk. Het was na de dienst gezellig en ik werd verrast door de bundeling van een aantal van mijn columns in een prachtig boekje met tekeningen van Len Munnik.

Op 15 maart was ik 25 jaar predikant. En ook dat mocht gevierd worden. Voor mij was dat een beetje alsof ik september nog eens dunnetjes over ging doen, het voelde dubbel.

Maar toen ik op 19 maart zoveel mensen van BMVier, de Buurtkerk, de Bergsingelkerk en het wijkpastoraat bij elkaar zag, vond ik dat toch heel bijzonder. Ik was zenuwachtig (als altijd) voor de dienst. Ik wilde een persoonlijk verhaal vertellen waarin naar voren kwam wat ik belangrijk vind in leven en geloven, maar ook niet té persoonlijk, mensen moeten zich er wel in herkennen. En het moest ook weer niet een soort nalatenschap worden, want ik ben nog lang niet weg.

Maar gaandeweg de dienst voelde ik mij steeds meer op mijn gemak. Ik werd als het ware gedragen door negentig zingende mensen, begeleid door de organisten Kees van Goeverden en Edwin Vooy's én door Tytsia de Jong op de piano, geweldig! Na de dienst sprak Herman IJzerman, had Aad van Endhoven een grappige act en bleek uit een quiz hoe goed mensen mij kennen.

Maar het was vooral de ontspannen sfeer, de warme aanwezigheid en woorden van de vele mensen, de goede verzorging met eten en drinken, de persoonlijke cadeaus, die ervoor zorgden dat het een onvergetelijke dag werd. Hartelijk dank daarvoor!

Katinka Broos

GESLAAGDE AVOND MET JONGEREN

Op zaterdag 25 maart zochten de jongeren van de Grote Kerk van Schiedam en de Bergsingelkerk elkaar weer op, deze keer in Rotterdam. De avond begon, bijna traditiegetrouw, met het eten van pizza.

Daarna gingen we met het OV naar de Pauluskerk waar we een rondleiding kregen door een vrijwilligster. Zij vertelde over de opvang in de kerk van verslaafden, maar ook van arbeidsmigranten, vluchtelingen, enzovoorts. We kregen de verschillende ruimtes te zien, behalve de woonruimte van de mensen in de opvang, dat was privé.

De jongeren stelden veel interessante vragen, bijvoorbeeld of je moet geloven om opgevangen te kunnen worden en hoe dat allemaal betaald werd.

Onder de indruk van al het goede werk verlieten we de Pauluskerk. Daarna hebben we nog een uurtje karaoke gedaan in de Bergsingelkerk. In beide kerken hebben we veel zangtalent! De volgende avond is op vrijdagavond 16 juni in de Grote Kerk van Schiedam.

*Jan Steven
Nottelman en
Boudewijn Ridder*

GOUD VAN NOORD

EEN ZWARTE JEZUS

Een zwarte Jezus? Ik kan me niet herinneren dat ik die als kind of jongere heb gezien. Jezus was in mijn ogen wit. Zonder dat ik het in de gaten had, zei dat natuurlijk veel over mijn wereldbeeld.

Toen ik de eerste afbeelding zag van een zwarte Jezus zorgde dat voor kortsluiting in mijn hoofd. Ik vond het intrigerend, maar ook een tikje vreemd. Ik weet nog dat ik dacht: 'Jezus was toch niet zwart...'

Sallman

Ondertussen besepte ik niet dat Jezus ook niet iemand was met een lichte huid, blauwe ogen en donkerblond haar dat in golven over zijn schouders viel. Een vertrouwd beeld voor mij dat me vanaf mijn prilste jeugd is meegegeven.

Ik denk dat velen van ons de afbeelding van de Amerikaan Warner Elias Sallman kennen. Zijn portret van Jezus werd eerst een hit in de Verenigde Staten, later ook in andere landen. Het is meer dan 500 miljoen keer gedupliceerd. Op zijn kunstwerk zien we een witte Jezus geportretteerd met blauwe ogen en donkerblond golvend haar.

Impact

De afbeelding van Sallman verspreidde zich snel in de 20ste eeuw. Hij werd afgedrukt op prentjes en verspreid door organisaties, missionarissen en kerken. Ik las dat exemplaren van deze witte Jezus tijdens de Tweede Wereldoorlog met soldaten megingen in de strijd. De afbeelding verscheen op potloden, boekenleggers, lampen en klokken. In de Verenigde Staten werd dit portret van een witte Jezus opgehangen in rechtszalen, politiebureaus, bibliotheken en scholen.

Deze afbeelding van een witte Jezus met blauwe ogen en donkerblond haar heeft enorm veel impact gehad op mensen wereldwijd. Het was niet alleen een afbeelding, het werd ook gezien als een foto van Jezus. Zó zag Jezus er uit. Verrassend genoeg kwam ik dichterbij huis de afbeelding van Sallman tegen in een Eritrees Orthodoxe Kerk in Rotterdam.

Probleem

Nu is er niks mis met een witte Jezus. Het is menselijk en begrijpelijk dat we Jezus verbinden met onze cultuur en etnische groep. Er ontstaat pas een probleem als ons beeld van Jezus ongeveer de enig mogelijke voorstelling is. Dat ontdekte ik dus toen ik voor het eerst een afbeelding van een Afro-Amerikaanse Jezus zag in een kunstmuseum. De zwarte Jezus die ik zag voelde niet als de Jezus die ik kende.

GOUD

VAN NOORD

Pas later besepte ik dat veel mensen die geen witte huidskleur hebben dit altijd ervaren bij het zien van een witte Jezus. Is dat niet een vorm van witte suprematie?

Kleurrijk pallet

Hoe Jezus er als Jood echt heeft uitgezien? In ieder geval niet wit. Gelukkig valt er tegenwoordig een kleurrijk pallet aan Jezus-afbeeldingen te ontdekken. We kunnen Jezus niet in één beeld vangen. Dat is juist de bedoeling. Jezus verbindt zich met alle mensen en culturen.

Het is verrijkend als in kunst, cultuur en kerk steeds meer beelden van Jezus opduiken. Jezusbeelden die de dominantie van de witte Jezus verdringen.

Door de kennismaking met de veelkleurigheid van het christendom bij Goud op Zondag ervaar ik hoe inspirerend en verrassend het is om andere afbeeldingen van Jezus te leren kennen. Ontdek bijvoorbeeld de zwarte Jezus met dreadlocks...

De ontmoeting met de wereldkerk vergroot onze denkwereld. Het doet recht aan de veelkleurigheid van God en mens.

Bram Robbertsen, pionier-predikant Goud op Zondag

DE BARMHARTIGE FIETSERS

Meneer Iederhertzijne had een schitterende auto. Een Saab-666 met alles er op en er aan. Hij glom en blonk je tegemoet. Meneer Iederhertzijne was erg trots op zijn dure auto en was er dan ook erg zuinig op. Daarom had hij een hekel aan fietsers. "Fietsers zijn een gevaar op de weg", gromde hij. "Voor je het weet heb je een kras op je auto". Meneer Iederhertzijne reed daarom met een grote boog om fietsers heen of toeterde ze kwaad van de weg af.

Op een dag toen meneer Iederhertzijne op een stil stukje weg bij het stoplicht stond te wachten, sprongen er plotseling een paar mannen zijn auto in. Ze pikten zijn portemonnee met al zijn geld, sloegen hem bont en blauw en lieten hem half bewusteloos in zijn Saab-666 achter.

Daar lag meneer Iederhertzijne. Hij kon nauwelijks uit zijn ogen kijken van de pijn. Maar gelukkig, daar zag hij in de verte een bekende auto aankomen. Een zilvergrijze Mercedes Sport met extra buitenspiegels: dat moest meneer de Rijke zijn. Die zou hem wel helpen.

Maar meneer de Rijke zag meneer Iederhertzijne gewond boven zijn stuur hangen en dacht: "O nee, geen vlekken op mijn luxe zilvergrijze bekleding!" gaf gas en reed snel door.

Zuchtend legde meneer Iederhertzijne zijn zere hoofd weer op zijn stuur. Maar wacht, daar zag hij weer een bekende auto. Hoopvol probeerde meneer Iederhertzijne zijn dichtgetimmerde ogen wat verder open te doen. Het nieuwste model Peugeot. Niet zo luxe als zijn eigen Saab natuurlijk, maar toch. Dat moest meneer Prijs zijn. Die zou hem wel helpen.

Maar meneer Prijs zag uit zijn ooghoek de gewonde meneer Iederhertzijne en dacht: "O nee, stel je voor,

straks word ik zelf nog overvallen en bestolen!" gaf gas en reed snel door. Moedeloos liet meneer Iederhertzijne zijn pijnlijke hoofd weer zakken.

Toen kwamen er twee mensen op de fiets de hoek om. Kreunend deed meneer Iederhertzijne zijn ogen dicht. "O nee", mompelde hij bij zichzelf, "fietsers. Van fietsers heb ik niets te verwachten. En zo te zien zijn het nog buitenlanders ook".

Het waren Aysel en Reza die daar op hun fietsen voorbijkwamen.

Toen ze meneer Iederhertzijne zagen kregen ze diep medelijden. Ze stopten en stapten af.

"Och, och, och, arme man", zei Aysel. : "Hij moet naar het ziekenhuis".

"Op onze fiets", zei Reza, "we kunnen hem niet zo laten liggen".

Zachtjes en heel voorzichtig tilden Aysel en Reza meneer Iederhertzijne op hun fiets. Aysel hield hem aan zijn linkerkant vast en Reza aan zijn rechterkant. Zo liepen ze naar het ziekenhuis.

"Goed voor hem zorgen hoor", zeiden Aysel en Reza tegen de dokter in het ziekenhuis.

"Dag meneer, word maar gauw beter, morgen komen we weer even bij u langs".

Uit: Klein kan veel, de oude verhalen voor jonge oren

Door Paula Irik

VRIJHEID VIJFEN - VRIJHEID LEVEN

KETI KOTI dienst in de Laurenskerk op zaterdag 1 juli 2023 om 10.30 uur

1 juli 2023 is een dag om samen te gedenken en te vieren. Als kerken in Rotterdam doen we dat in dit jubileumjaar in de Laurenskerk.

Op 1 juli 1863 werd de slavernij in Suriname en de Caraïbische eilanden, toenmalige koloniën van het Nederlands koninkrijk, bij wet afgeschaft. Toch moest een groot deel van de tot slaaf gemaakten hierna onder staatstoezicht nog tien jaar lang op de plantages blijven werken om de 'schade van deze maatregel' te beperken voor de plantagehouders! Om die reden is voor velen in het toenmalige koninkrijk de slavernij pas daadwerkelijk ten einde gekomen in 1873. Op 1 juli is dat 150 jaar geleden.

Samen gedenken we in onze stad de vele slachtoffers van de slavernij. We vieren de afschaffing daarvan en

bezinnen ons op ons huidige samenleven. Want we hebben een gedeeld verleden en een gezamenlijke toekomst.

Er is muziek uit uiteenlopende tradities. Er klinken woorden uit de bijbel en 'spoken word'. We bidden en delen. Met voorgangers uit verschillende kerken.

De kerken van Rotterdam hopen een bijdrage te leveren aan de bewustwording van ons verleden, aan het onderlinge gesprek en groeiend begrip.

En aan een toekomst waarin wij voor elkaar vrede en vrijheid zijn.

Iedereen is welkom om 10.30 uur in de Laurenskerk.

JAARREKENING 2022

De Gereformeerde kerk te Rotterdam heeft over 2021 een negatief resultaat behaald van € 153.370. Zonder incidentele tegenvallers was het resultaat ruim € 103.000 negatief. Dit is helaas conform de trend van de afgelopen jaren. Dit betekent dat we de structurele lasten voor het pastoraat en de gebouwen niet kunnen betalen met structurele inkomsten uit de vaste vrijwillige bijdragen (VVB), collecten en huurinkomsten.

Gelukkig heeft de kerk de afgelopen jaren incidentele meevallers door legaten en koerswinsten waardoor het vermogen van de kerk toegenomen is en we er financieel nog redelijk voor staan.

De belangrijkste inkomstenbron voor de kerk betreft de vaste vrijwillige bijdrage. Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de bijdragen

bedrag	aantal	opbrengst	gemiddelde
0 - 100	15	591	39
101 - 250	34	5.842	172
251 - 500	30	11.286	376
501 - 1.000	9	6.780	753
1.000+	20	29.851	1.493
totaal	108	54.350	

- De VVB opbrengst lag in 2022 5% hoger dan in 2021. Ondanks een iets lager aantal personen dat een bijdrage heeft gegeven 108 om 113.
- Daarnaast laten de cijfers zien dat onze gemeente kwetsbaar is omdat een relatief kleine groep leden een fors deel van de bijdragen voor zijn rekening neemt. 20 leden zijn verantwoordelijk voor 55% van de inkomsten.

Nu is iedere bijdrage van groot of klein nodig om nu en in de toekomst onze basis kosten te kunnen betalen. Een redelijke bijdrage van alle leden kan onze financiële status verbeteren. We hopen dan ook dat in 2023 de VVB inkomsten weer hoger komen te liggen dan in 2022. Doet u mee om dit te realiseren?

In 2023 zijn we gestart met een aparte VVB administratie. Hiervoor is het van belang dat we zicht krijgen op hoeveel de kerkleden wensen bij te dragen in 2023. Velen hebben dit inmiddels via het antwoordblad doorgegeven, echter nog niet iedereen heeft dit gedaan. Bij deze verzoeken we u vriendelijk dit alsnog te doen en het formulier af te geven in de kerk.

Namens het College van Kerkrentmeesters
Antoni Mets (administrateur)
Email: kerkrentmeestersgkr@kpnmail.nl

VOORLEESEXPRESS

Stichting VoorleesExpress zorgt ervoor dat kinderen met een taalachterstand extra aandacht krijgen. Een half jaar lang gaat een vrijwilliger met hen en hun ouders, aan de slag met taal en (voor)lezen. Samen met de ouders streven we ernaar dat taal en leesplezier een vaste plek in het gezin krijgen.

VOORLEZERS GEZOCHT!

Ik schrijf u dit met een verzoek vanuit de VoorleesExpress Rotterdam (één van de projecten van Stichting Mano). Bij dit project komen vrijwilligers twintig weken bij gezinnen thuis voorlezen, om de taalontwikkeling van kinderen te stimuleren. Het gaat vaak om gezinnen die in armoede leven en/of die nog niet zo lang in Nederland wonen. Op een leuke, laagdrempelige manier wordt de taal gestimuleerd en worden er ontmoetingen tussen verschillende culturen tot stand gebracht in de wijk.

Op de website is meer informatie te vinden: www.voorleesexpress.nl/locatie/rotterdam.

Wij zijn op dit moment heel hard op zoek naar nieuwe vrijwilligers in Delfshaven, omdat daar veel gezinnen op de wachtlijst staan.

Met vriendelijke groet,
Sandra den Otter

VoorleesExpress Rotterdam
Stichting Mano
Projectleider: Sandra den Otter (010-4863022)
voorleesexpress@stichtingmano.nl
Eendrachtsweg 62 - 3012 LG Rotterdam

LEESGROEP BMVIER

Op de laatste leesclubavond hebben we weer een heel ander soort boek gelezen: een thriller, 'De stille patiënt' van Alex Michaelides. In de discussie achteraf hebben we het onder andere gehad over de verschillen tussen detectives en thrillers. We kwamen tot de conclusie dat een detective vaak meer richting een puzzel oplossen gaat. Misdaadromans richten zich traditioneel op een crimineel die moet worden aangehouden, vaak door wetshandhavers, het leger of een zelf vervangende agent van justitie. Thriller-romans besteden het grootste deel van hun aandacht aan het creëren van spanning en angst.

De wendingen in de thriller van Alex Michaelides zorgen ervoor dat onze adrenaline blijft stromen en bijna iedereen had het plot dan ook niet verwacht. Interessante wendingen en soms ook wel wat vreemde en moeilijk te plaatsen gebeurtenissen, maken het een interessant boek. In het kort, iedereen dacht dat Alicia Berenson (de hoofdpersoon) een gelukkig huwelijk had; dan schiet ze haar man vijf keer in zijn hoofd. Na deze gruwelijke daad zwijgt ze, en weigert een verklaring te geven. Alicia's stilte spreekt tot de verbeelding en maakt haar tot een mysterieuze beroemdheid. Verder kunnen we niet te veel weggeven, want lezen blijft leuker.

Voor 2 juni, de volgende leesclubavond, gaan we het boek 'Oorlogen en oceanen' van Erik Ader lezen. Het boek

bevat een beschrijving van het leven van de auteur (1944) als zeezeiler en diplomaat. Hij geeft inzicht in hoe 'zijn eigen geschiedenis' verweven is geraakt met die van zijn moeder (schrijfster en predikant), zijn broer (kunstenaar) en niet te vergeten de altijd op de achtergrond aanwezige gefusilleerde vader.

Hoe beïnvloedt het leven van anderen je eigen leven? Dat is de vraag die centraal staat in dit boek. Drie verhalen, startend over een vader die voor de oorlog naar Jeruzalem fietste, in de oorlog honderden joden redde en daarvoor betaalde met zijn leven. Vervolgens gaat het over de oudste zoon die als kunstenaar beroemd zou worden en verongelukte op een trans-Atlantische solotocht in een miniem zeilbootje. Tot slot gaat het over de jongste zoon die rond de wereld zeilde, in burgeroorlogen belandde en op zoek ging naar de werkelijkheid achter de mythes rond het Israëliësch-Palestijns conflict. Verhalen die heden en verleden met elkaar verbinden en een opmerkelijke samenhang vertonen, bijeengebracht door die jongste zoon, Erik Ader.

Iedereen is weer van harte welkom op 2 juni 2023 om 19:30 in BMVier bij de volgende boekbespreking. Graag tot dan!

Justus Pieke (jpieke@hotmail.com)

COLUMN

Stichting Wijkpastoraat Rotterdam West

Trouw aan bewoners

INSPIRATIEMIDDAG

Op vrijdag 14 april was er een vrijwilligersmiddag in BMVier voor vrijwilligers van het wijkpastoraat. Zo'n veertig vrijwilligers en beroepskrachten uit het Oude en het Nieuwe Westen spraken met elkaar over wat het wijkpastoraat voor hen betekent en wat zij betekenen voor het wijkpastoraat.

Er werd hard gewerkt. We begonnen met een spel met kaarten. Op de kaarten stonden woorden en in groepjes werd besproken of die woorden ook voor jou als vrijwilliger gelden: Is het zo dat jij door het wijkpastoraat meer durft, andere meningen beter hebt leren waarderen, vriendschappen hebt opgedaan en/of je minder eenzaam voelt?

Hoewel mensen elkaar persoonlijk soms niet kenden werd er heel open en eerlijk gesproken, wat leidde tot veel diepgang. Dat vind ik opvallend, maar veel mensen vertelden dat dat komt omdat zij zich thuis en vertrouwd voelen. En dat is natuurlijk een heel goed teken.

Het ging er in dit spel om dat mensen zich d.m.v. de kaartjes konden uitspreken wat het wijkpastoraat voor hen betekent. Dat werd door een soort puntensysteem ook gemeten. Van onze vrijwilligers werd het meest genoemd dat zij vinden dat ze een nuttige bijdrage kunnen leveren aan het werk van het wijkpastoraat, dat ze meer begrip voor anderen gekregen hebben én dat ze zichzelf kunnen zijn.

De vrijwilligers hadden niet zoveel met het kaartje: ik kan beter omgaan met tegenslagen. De meesten hadden dat niet bij het wijkpastoraat geleerd, maar op andere plekken óf ze blijven dat moeilijk vinden, wijkpastoraat of niet. Ook opvallend was dat veel mensen noemden dat ze vriendschappen hebben opgedaan bij het wijkpastoraat, maar niemand noemde dat bij de top drie. Typisch vrijwilligers: je

doet het werk vooral voor anderen, wat je ervoor terug krijgt is belangrijk, maar niet het belangrijkste.

Na een verdiende pauze werd onze Theory of Change gepresenteerd, een model om onze organisatie met doelen in kaart te brengen.

Uiteindelijk zouden we het fijn vinden als de kwaliteit van leven van mensen in onze wijken verbetert. We denken dat ons aanwezig zijn in de levens van mensen ertoe doet en onderscheiden daarbij een aantal thema's: ondersteuning, empowerment, verbinding (gemeenschap), verdieping en vieren. De aanwezigen werden verdeeld over de thema's: Herken jij jezelf en de activiteiten waar je aan meedoet?

Ook hier ontstonden weer diepgaande gesprekken en was er veel herkenning: 'dit is wat ik mooi vind om te doen', of 'ja, hier doe ik het voor'. Ook werd verkend hoe belangrijk het is om je veilig te voelen én om dat wat je met elkaar doet te vieren. Vertrouwen en persoonlijke aandacht is belangrijk binnen het wijkpastoraat. Daardoor kom je beter in je kracht te staan. Als vrijwilliger kom je zo niet alleen iets doen, maar is er ook aandacht voor jou. Ook daardoor weten mensen in moeilijke situaties vaak toch weer op te staan.

Ook de humor, de vrolijkheid onder elkaar en de mooie ontmoetingen werden genoemd. Het is belangrijk om ook dat steeds weer te vieren in feesten of in dit soort bijeenkomsten.

Geïnspireerd sloten we de dag af met een heerlijke maaltijd. We boffen maar, met zoveel geweldige vrijwilligers!

Katinka Broos

DE GEVER

Op 3 mei was de begrafenis van Puk Durinck, de man van Coby de Haan. Een mooi afscheidsmoment voor Puk de schipper, die op middelbare leeftijd een ongeluk kreeg en daarbij een hersenbeschadiging opliep en zijn werk niet meer kon voortzetten. Een triest gebeuren voor hem maar ook voor Coby. Al je ideeën voor de toekomst vallen in duigen en je moet door met een bijgesteld leven.

Ik was er te vroeg door miscommunicatie en daarom ben ik een rondje over de begraafplaats Hofwijk gaan lopen en stuitte daar op een mooi standbeeld 'De Gever'. Bij de naam 'De Gever' dacht ik in eerste instantie aan de oorlog met soldaten die hun leven geven. Met de 4 en 5

mei-viering dichtbij een mogelijk te verklaren ingeving. En ook dacht ik gelijk aan de tegenhanger: de Nemer: Poetin en consorten en het nazi-regiem bijvoorbeeld. Wat hebben die al genomen aan levens, aan huizen, aan toekomstdromen, aan plezier enz.

De Gever is een monument voor de mensen die hun lichaam voor onderzoek ter beschikking gesteld hebben aan de wetenschap. De gever wil/kan zo doorbouwen/leven.

Een prachtig gedicht geschreven door Jolien W. Hilhorst maakt het monument met beeld tot een prachtig geheel.

Dit zijn de antwoorden op de vragen van de vorige puzzel:

1. Wat is de naam van de groene groente met de Latijnse naam *Apium graveolens*?
Bleekselderij
2. Wie schreef het boek 'Oom Jan leert zijn neefjes schaken' en wie schreef 'De avonturen van Bazip Zeehok'?
Max Euwe – Cees Buddingh
3. Welke bijbelse figuur staat bekend als een groot jager / liefhebber van de jacht?
Nimrod
4. Welke groente wordt ook weleens 'Het Witte Goud' of de Koningin der groente genoemd?
Asperges
5. Hoe heet in de Katholieke kerken de rode olielamp of kaars die altijd brandt?
Godslamp
6. Met wie deelde Nelson Mandela in 1993 de Nobelprijs voor de vrede?
President Frederik Willem de Klerk
7. In veel gevallen zit er een ritssluiting in onze kleding. In welk land staat de grootste ritssluitingenfabriek en wie was de ontwerper hiervan?
Japan – Tadao Yoshida / Gideon Sundback is de uitvinder van de moderne ritssluiting
8. Welke Nederlander won in 1929 de Nobelprijs voor geneeskunde voor zijn onderzoek naar vitamine B1?
Christiaan Eijkman (1858-1930)
9. Wie schreef de romans 'Het woeden der gehele wereld' en 'Het psalmenoproer'?
Maarten 't Hart
10. Wat is de naam van de pelgrimsroute die loopt van Canterbury naar Rome?
Via Francigena

Dank je wel Bas de Zeeuw- 100 % score – geweldig!

Hier volgen de nieuwe vragen:

1. Hoe heten de insecten die bekend staan om hun vermogen te kunnen 'zingen'?
2. Crypto: Zij predikt voor het Nieuwe Testament veel te overheersend (8 letters)
3. Hoe heet het kerkvertrek waar het liturgisch vaatwerk wordt bewaard?
4. Hoe heet een gedicht waarvan alle regels met dezelfde letter beginnen?
5. Hoe heette de priester van de tempel van Silo waar de Ark werd bewaard?
6. Welke vruchten worden bedoeld met appeltjes van Oranje? Deze vruchten werden in de 17^e eeuw aangevoerd vanuit Spanje.
7. In welke dierentuin staat het grootste koraalrif-aquarium van Europa?
8. Camera Obscura is een verhalenbundel uit 1839, geschreven door Nicolaas Beets. Onder welk pseudoniem schreef hij deze bundel?
9. Uit welk vissersdorp waren de apostelen Petrus en Andreas afkomstig?
10. A. Welk wonderbeeldje vind je in de kapel op de muur van Geraardsbergen?
B. Wat is de naam van het 38 meter hoge standbeeld van Jezus Christus in Rio de Janeiro?

Veel succes allemaal en heb je vragen of suggesties: bel 010-4653252
of mail bertvannamen70@gmail.com

Bert van Namen

juni - juli 2023

04 juni - kleur: groen	BSK BMVier	dhr A. van Endhoven ds K.W. Broos
11 juni - kleur: groen	BSK BMVier	mw. C.E. Bakker ds W. van Haften
18 juni - kleur: groen	BSK BMVier	ds B. Kuipers dhr A. van Endhoven
25 juni - kleur: groen	BSK BMVier	mw. E. van Schie ds K.W. Broos
02 juli - kleur: groen	BSK BMVier	ds L. Miedema ds K.W. Broos
09 juli - kleur: groen	BSK BMVier	ds R. van Loon ds I. Hogeweg
16 juli - kleur: groen	BSK BMVier	ds K.W. Broos ds H. IJzerman
23 juli - kleur: groen	BSK BMVier	dhr. A. van Endhoven ds J.O. Kroesen
30 juli - kleur: groen	BSK BMVier	dhr. A. van Endhoven ds L. Grosheide

De diensten beginnen, tenzij anders aangekondigd, steeds om 10.00 uur.

In de Bergsingelkerk wordt elke zondag voor oppas gezorgd voor kinderen van 0 tot ongeveer 4 jaar.

Wilt u de dienst beluisteren via internet? Zoek dan op <https://www.kerkomroep.nl>

Onder het keuzemenu 'Rotterdam' vindt u de uitzendingen van de Bergsingelkerk en BMVier van de afgelopen weken. Of klik op de naam van het betreffende kerkgebouw op de homepage van onze website.

Vieringen Buurtkerk Oude Westen (SINT-MARIASTRAAT 142B)	09 juli	11.30 uur	Katinka Broos		
28 mei	11.45 uur	Katinka Broos	23 juli	11.30 uur	Akke Gerritsen
04 juni	11.45 uur	Katinka Broos			
11 juni.	11.30 uur	Elbert Grosheide	Vieringen wijkpastoraat Rotterdam West in BMVier		
18 juni	11.45 uur	Jan Prij	16 juni	15.00 uur	Els Schenk
25 juni	11.45 uur	Katinka Broos	14 juli	15.00 uur	Katinka Broos
02 juli	11.30 uur	Akke Gerritsen			

REDACTIE:

Corrie de Groot, eindredactie
Marijke Enzlin
Marian Luijkenaar Francken
Jaap Huijjer

ADRES REDACTIE:

Heemraadssingel 255a
3023 CE Rotterdam
Tel. 06-11 48 57 97

KOPIJ INLEVEREN VOLGEND NUMMER

uiterlijk op:
zondag 2 juli 2023
per e-mail:
mare@bergsingelkerk-bmvier.nl

OVERZICHT INLEVEREN KOPIJ MARE IN 2023

nr inleveren	uitkomen
4 02 juli	23 juli
5 03 september	24 september
6 05 november	26 november

VORMGEVING EN DRUK

RioPrint Rotterdam BV
www.rioprint.nl

BANKREKENINGEN

NL61 INGB 0000 0188 07
t.n.v. Ger. Kerk te Rotterdam
(Centrum)

NL91 INGB 0000 0640 51
t.n.v. Ger. Kerk te Rotterdam
(Delfshaven)

NL26 INGB 0000 1523 27
t.n.v. Diaconie Ger. Kerk te Rotterdam

NL35 INGB 0004 7889 59
t.n.v. Ger. Kerk te Rotterdam
(Collectebonnen)

PREDIKANT

mw ds K.W. Broos
Schepenstraat 64c
3039 NL Rotterdam
tel. 06 - 44 09 88 89
e-mail: kwbroos@xs4all.nl

KERKGEBOUWEN

Bergsingelkerk
Bergsingel 150
3037 GM Rotterdam
tel. 010 - 465 70 19

BMVier

Burgemeester Meineszstraat 4
3022 XE Rotterdam
tel. 010 - 476 78 45

KERKELIJK BUREAU

Bergsingel 150
3037 GM Rotterdam
tel. 010 - 466 03 78
e-mail: bureau@bergsingelkerk-bmvier.nl

Het Kerkelijk Bureau is geopend op maandag van 14.30 tot 16.00 uur.

SCRIBA

mw G. Westera
Bergsingel 35c
3037 GA Rotterdam
Tel. 010-237 34 16
e-mail: scriba@bergsingelkerk-bmvier.nl

*Christelijke toewijding
in uitvaarten*

OVERLIJDEN MELDEN
010 418 23 33
Dag en nacht bereikbaar

BEL 010 418 23 33 OF KIJK OP WWW.HESS.NL VOOR EEN GRATIS INFORMATIEPAKKET

Rouwcentrum De Meidoorn
Rotterdam-Schiebroek

Rouwcentrum Overschie
Rotterdam-Overschie

Rouwcentrum Hess
Capelle aan den IJssel

Afscheidshuis Hess
Rotterdam-Ommoord

Hess uitvaartzorg

Vertrouwd Familiebedrijf
SINDS 1912

EEN WAARDEVOL AFSCHEID

Een waardevolle uitvaart, een dierbare
herinnering. Met respect voor tradities en
de mogelijkheden van vandaag.

010 – 447 99 00 | vanderspekuitvaart.nl

VAN DER SPEK
UITVAART

maare

Protestantse Kerk

